

BİLECİK ŞEYH EDEBALI ÜNİVERSİTESİ
LİSANSÜSTÜ EĞİTİM ENSTİTÜSÜ

TARİH - YL
(2025 - 2026) Ders Bilgi Formu

Ders Adı	Kodu	Yarıyıl	T+U Saat	AKTS	Z / S
Dinler Tarihi	TAR5003		3 + 0	7,5	Seçmeli
Birim Bölüm	Tarih - YL - Lisansüstü (Yüzyüze)				
Amaç	Din kavramı ve dinlerin kaynağı hakkındaki yaklaşımları bilme. Dünya üzerinde mevcut olan dinleri ve bu dinlerin tarihi serüvenlerini bilme. Antikçağın dini yapısını bilme. Geç Antikçağ'da ortaya çıkan dinleri tanıma. Bu dinler arasındaki etkileşimleri bilme.				
Ders İçeriği	Din kavramı üzerinde durulur. dinin ve dinlerin tarih boyunca serüveni üzerinde durulur. Din kelimesinin kökeni anlatılır. Farklı toplumlarda farklı dillerde din kavramı için kullanılan sözcükler ve kökenleri hakkında bilgi verilir. Din kavramıyla ilgili daena, dharma, ebodat elohim, emanath, dath, nom, nomos, religio kavramları köken bilgileriyle beraber izah edilir. Dinlerin kaynağı hakkındaki görüşlere yer verilir. Dinin kaynağıyla ilgili tek tanrı, çok tanrı, animist, naturist, totemist yaklaşımlar üzerinde durulur. Max Müller ve Victor Cousin'in din yaklaşımları hakkında bilgi verilir. Dinin kaynağının beşeri olduğu görüşünü savunanların yaklaşımlarına yer verilir. Bu bağlamda mana, tabu, totem, ruh, gibi kavramlar izah edilir. Dinin kaynağının akıl ve vahiy olduğu görüşü üzerinde durulur. Bu bağlamdaki kavramlar ve görüşlere göz atılır. Dinin tanımıyla ilgili olarak tarih boyunca yapılmış tanımlar üzerinde tartışılır. Batılı bilim adamları ve dinler tarihi uzmanlarının dinin tanımıyla ilgili yaklaşımları üzerine değerlendirmeler yapılır. Bu bağlamda Max Müller, E. B. Taylor, E. Durkheim, Rudolf Otto, Foyerbah gibi bilim insanlarının görüşlerine yer verilir. İslam bilginlerinin dinin tanımı ve mahiyeti hakkındaki yaklaşımlarına yer verilir. Bu bağlamda Şerif Cürcani, Gazali, Tahanevi, Zebidi gibi ilim adamlarının yaklaşımları üzerine değerlendirmeler yapılır. Dinin kökeni ve gelişimi üzerine evrimci görüşün yaklaşımına yer verilir. İslam evrimciliği ve batı evrimciliğinin varlık, yaratılış ve din hakkındaki yaklaşımları arasında kıyaslama yapılır. Dinler tarihi alanında bir inancın din olarak kabul edilmesi için hangi özelliklere sahip olması gerektiği üzerinde durulur. Din ve tarih arasındaki ilişki üzerine durulur ve bir disiplin olarak Dinler Tarihi biliminin tanımı ve ilgi alanları üzerinde durulur. Din Tarihinin alt başlıkları olan Din fenomenolojisi, Din Sosyolojisi, Din Felsefesi ve Din Psikolojisi üzerinde durulur. Dinin kaynağı hakkındaki görüşlere geniş bir şekilde yer verilir. Genel olarak dinler 1. İlkel Kabile Dinleri, 2. Evrensel Dinler ve 3. Milli Dinler şeklinde üç başlık altında incelenir. İlkel Kabile dinleri anlatılırken mana, fetiş, yüce yaratıcı, tabu, totem, şaman, büyü, mith, ayın gibi kavramlar izah edilir. Milli Dinler ve Evrensel dinler başlığı altında Mezopotamya, Mısır, İran, Yunan, Roma, Arap, Orta Asya ve Uzak Doğu dinleri hakkında bilgi verilir. Tek Tanrı Dinler ve bu dinlerin kaynağı ve kolları üzerinde durulur.				
Ders Kaynakları	Adam, B. Dinler Tarihi, Adıvar, A. Tarih Boyunca İlim ve Din, Aydın, F. Dinler Tarihi İncelemelerinde Çağdaş Yaklaşımlar, Aydın, M. Ana Hatlarıyla Dinler Tarihi, Borgeaud, P. Dinler Tarihinde Başlangıçlar, Challaye, F. Dinler Tarihi, Eliade, M. Dinler Tarihine Giriş, Eliade, M. Dinsel İnançlar Tarihi, 1-3, Eliade, M. Dinler Tarihi Sözlüğü, Koştaş, M. ve diğerleri, Dinler Tarihi, Köprülü, F. Din Tarihimize Ait Notlar, Küçük, A. Tümer, G. Dinler Tarihi, Mahmud Esad Efendi, Tarihi Dini İslam, Sakal, F. Medeniyet Tarihinde Din Faktörü, Sankıoğlu, E. Başlangıçtan Günümüze Dinler Tarihi, Schimmel, A. Dinler Tarihine Giriş, Şeriatı, A. Dinler Tarihi, Tanyu, H. Dinler Tarihi Araştırmaları				

Hafta	Konu
1	Dinler Tarihi Bilimi ve bu bilim dalının kaynakları
2	Din Nedir, Din Kavramı ve Din Hakkındaki Görüşler
3	Dinlerin Kaynağı Hakkındaki Yaklaşımlar
4	Tek Tanrı Yaklaşımında Dinin Tanımı ve Kaynakları
5	Evrimci ve Naturalist Yaklaşımına Göre Dinin Tanımı ve Kaynakları
6	Din ve Tarih ilişkisi Dinler Tarihinin Diğer Disiplinlerle ilişkisi
7	Dinler Tarihinin Alt Disiplinleri: Psikoloji, Sosyoloji, Felsefe, Fenomenoloji
8	Ara Sınav
9	İlkel Kabile Dinleri ve Bu Bağlamda Ortaya Çıkan İnançlar
10	Milli Dinler
11	Evrensel Dinler
12	Mezopotamya ve İran Dinleri
13	Antik Mısır, Yunan ve Roma Dinleri
14	Orta Asya'daki Din ve İnançlar
15	Uzak Doğu Dinleri
16	Final

Ders İş Yüğü	Çalışma Türü / Öğretim Metotlar	Süresi (Saat)	Sayısı
Dinleme ve anlamlandırma	Ders	14	3
Dinleme ve anlamlandırma, gözlem/durumları işleme, eleştirel düşünme, soru geliştirme	Tartışmalı Ders	14	3
Önceden planlanmış özel beceriler	Problem Çözme	14	3
Dinleme ve anlamlandırma, gözlem/durumları işleme	Gösterim	14	3
Araştırma – yaşam boyu öğrenme, yazma, okuma, Bilişim, eleştirel düşünme, soru geliştirme, yönetsel beceriler, takım çalışması	Grup Çalışması	14	1
Araştırma – yaşam boyu öğrenme, durumları işleme, soru geliştirme, yorumlama, sunum	Sözlü	7	1
Ara Sınav 1		1	1
Ödev 1		1	1
Final		1	1
Ders İş Yüğü:		192	
AKTS (Ders İş Yüğü / 25.5):		7,53	

Program Çıktıları

1	Lisansüstü eğitim sırasında öğrenci, tarihin yalnızca olayların ne zaman ve nasıl olduğunu inceleyen bir bilim dalı olmadığını, olaylar arasındaki ilişkilerin ve bu ilişkiler sonucu ortaya çıkan olguların tahlilini hedeflediğini öğrenmiştir. Bu sayede olayları değerlendirirken çeşitli tahlil ve tespitler yaparak, tarihi hadiselerle daha derinlemesine vakıf olunabileceğini bilir.
2	Sosyal bilimlerin sağladığı modern araştırma yöntemlerini uygulayarak çeşitli alanlarda özgün araştırmalar yapabilir. Bu araştırmalarında ana kaynaklara ulaşır, bunların sağladığı bilgileri değerlendirebilir.
3	Alanıyla ilgili yapılmış herhangi bir araştırmanın özgün ve bilimsel yeterlilikte bir çalışma olup olmadığı tayin edebilir.
4	Tarih disiplini ile ilgili konularda uzman ya da bilgisi olmayan dinleyicileri bilgilendirir, onlara elde ettiği bulgularla ilgili düşüncelerini açık bir biçimde yazılı ve sözlü olarak ifade eder.
5	Sosyal bilimlerin sağladığı metodolojik ve kuramsal imkanları kullanarak tetkik, tahlil ve teşhis yapabilme yeteneğine sahiptir.
6	Sahasıyla ilgi çalışmaları yetkin bir şekilde ve inisiyatif kullanarak yapabilir.
7	Araştırmaları esnasında karşılaşılabileceği engelleri nasıl aşacağını bilir ve çözümleri uygular.
8	Çalışmaları sırasında bilimsel ahlaki değerleri bir an olsun unutmadan, bunlara sadık kalır.
9	Tarihçinin sürekli çalışması ve sahasıyla ilgili yayınları takip etmesi gerektiğini bilir. Bunları takip ederken, yeni gelişmelerden ve varılan bilimsel sonuçlardan haberdar olur.
10	Çalışmalarının sonuçlarının sadece meslektaşlarına değil, çeşitli toplumsal kesimlere de ulaşmasını sağlar.
11	Ülkenin kültürel, medeni ve milli varlığının gelişmesi için bu sonuçları azami ölçüde kullanır.
12	Bir sosyal bilimci olduğunun farkında olarak toplumla bağlarını hem mesleki, hem de insani anlamda güçlü tutar.
13	Kaynak dillerini bilir. Tarih alanında yapılmış güncel araştırmaları takip ederek yeterli düzeyde anlayabilir ve meslektaşları ile iletişim kurabilecek düzeyde yabancı dil bilgisine sahip olmayı amaç edinir.
14	Tarih metodolojisini kullanarak, eleştirel düşünme, yaratıcı düşünme, yorumlama ve sentez yapma becerilerine sahiptir ve alanıyla ilgili çalışmaları bağımsız veya ortak çalışma olarak yürütebilir.

Ders Öğrenme Çıktısı - Program Çıktıları (1 -5 Puan Aralığı)

Ders Öğrenme Çıktısı	PÇ 1	PÇ 2	PÇ 3	PÇ 4	PÇ 5	PÇ 6	PÇ 7	PÇ 8	PÇ 9	PÇ 10	PÇ 11	PÇ 12	PÇ 13	PÇ 14
Din kavramı hakkındaki bilimsel yaklaşımları bilir	4	5	4	5	4	5	4	5	4	5	4	5	4	5
Din ve Tarih Arasındaki İlişkiyi bilir, Dinler Tarihini ve alt disiplinlerini tanır.	5	4	5	4	5	4	5	4	5	4	5	4	5	4
Dinlerin kaynağı hakkındaki theolojik yaklaşımları ve bu yaklaşımlar arasındaki tartışmaları bilir.	4	5	4	5	4	5	5	4	4	5	5	4	5	4
Dinler Tarihi bilimine göre bir inancın din olarak değerlendirilmesi için hangi özelliklere sahip olması gerektiğini bilir.	4	5	4	5	4	5	4	5	4	5	4	5	4	5
Dinler Tarihinin İncelediği Dinleri Yapısal Özellikleriyle Öğrenir.	5	4	5	4	5	4	5	4	5	4	5	4	5	4
Ortalama Değer	4,4	4,6	4,4	4,6	4,4	4,6	4,6	4,4	4,4	4,6	4,6	4,4	4,6	4,4